

Риёзус солиҳийн шархи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 992-ҳадис

992 - وَعَنْهُ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَفَلَ مِنَ الْحَجَّ أَوِ الْعُمْرَةِ كُلَّمَا أَوْفَى عَلَى ثَنَيَّةِ أَوْ فَدْفَدِ كَبَرِ ثَلَاثَةِ، ثُمَّ قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آتَيْوْنَا تَائِبُونَ عَابِدُونَ سَاجِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدُهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَخْرَابَ وَحْدَهُ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ [خ 2995، م 1344].

وَفِي رِوَايَةِ لِمُسْلِمٍ: إِذَا قَفَلَ مِنَ الْجُيُوشِ أَوِ السَّرَايَا أَوِ الْحَجَّ أَوِ الْعُمْرَةِ.

قُولُهُ: «أَوْفَى» أَيْ: ارْتَفَعَ، وَقَوْلُهُ: «فَدْفَدِ» هُوَ بِفَتْحِ الْفَاءِينِ يَبْنِهِمَا دَالُ مُهْمَلَةً سَاكِنَةً، وَآخِرُهُ دَالُ أُخْرَى، وَهُوَ: «الْعَلِيِّظُ الْمُرْتَفِعُ مِنَ الْأَرْضِ».

992. Яна у кишидан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳаж ёки умрадан қайтаётганларида, ҳар гал довон ёки биёбонга келганда уч марта такбир айтиб, сўнг: «Лаа илааҳа иллаллоҳу ваҳдаҳ, лаа шариика лаҳ, лаҳул-мулку ва лаҳул-ҳамду ва ҳува ъалаа кулли шай'ин қодирир. Аайибууна,* тааибууна, ъаабидууна, саажидууна, лироббинаа ҳаамидуун. Содақоллоҳу ваъдаҳ, ва насоро ъабдаҳ ва ҳазамал-аҳзааба ваҳдаҳ»,* дердилар».

* Дуонинг таржимаси: «Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ. У ягонадир. Унинг шериги йўқ. Мулк фақат Унивидир. Ҳамд Унга хосдир. У ҳар бир нарсага қодирдир. Қайтувчилармиз,* тавба қилувчилармиз, ибодат қилувчилармиз, сажда қилувчилармиз, Роббимизга ҳамд айтuvчилармиз. Аллоҳ ваъдасини ростга чиқарди,

бандасига нусрат берди ва барча гуруҳларни бир Ўзи тор-мор қилди».

Муттафақун алайҳ

Имом Муслим ривоятида: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қўшиндан (жангдан), сарийядан, ҳаж ёки умрадан қайтатёнгларида...», бўлиб келган.

Шарҳ: «Аайибуна» («қайтувчилармиз») калимасини икки хил тушуниш мумкин:

- а) Аллоҳга қайтувчилармиз, гуноҳлардан юз буриб, У Зот томон шошамиз;
- б) Ватанга, уйга қайтувчилармиз.

* Сарийя – раҳбар жанг қилиш ёки дарак билиб келиш учун душман тарафга юборадиган кичик қўшин (отряд). Одатда сарийяда тўрт юз кишигача бўлади. Адади оз бўлгани учун улар кундузи яшириниб, тунда маҳфий юришади. Шунинг учун улар «сарийя» – «тунги сайёҳ» деб аталади.

Манба: hadis.islom.uz

